

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Karly Musilové a soudců Mgr. Jaromíra Synka a JUDr. Evy Paučkové ve věci žalobkyně **Mgr. Hany N.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupena Mgr. Antonínem Novákem, advokátem se sídlem Olomouc, Pavelčákova 6/11, proti žalovaným **1) Ing. Marianu V.**, nar. xxx, bytem xxx a **2) MUDr. Miladě V.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeni JUDr. Ondřejem Doležalem, advokátem se sídlem Brno, Křížová 15, o určení vlastnického práva k nemovitostem, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Přerově ze dne 23. 11. 2010, č. j. 11C 164/2010-42

t a k t o :

I. Rozsudek okresního soudu **se potvrzuje.**

II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovaným 1) a 2) k jejich ruce společné a nerozdílné na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 33.462 Kč ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Ondřeje Doležala, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem okresní soud zamítl žalobu, aby bylo určeno, že RNDr. Zdeněk R., r. č. xxx byl ke dni 14. 8. 1991 vlastníkem spoluvlastnického podílu o velikosti ¼ na

nemovitostech, a to domu č. p. xxx na pozemku p. č. xxx v části obce Přerov I-Město pozemku č. xxx zastavěná plocha a nádvoří a pozemku p. č. xxx zahrada v k. ú. a obci Přerov (výrok I.), dále zamítl žalobu, aby bylo určeno, že Marie R. byla ke dni 6. 8. 2002 vlastníkem spoluvlastnického podílu o velikosti $\frac{3}{4}$ na nemovitostech, a to domu č. p. xxx na pozemku p. č. xxx v části obce Přerov I-Město, pozemku p. č. xxx zastavěná plocha a nádvoří a pozemku p. č. xxx zahrada, vše v k. ú. a obci Přerov (výrok II.), uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovaným 1) a 2) společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení v částce 34.188 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Ondřeje Doležala, advokáta (výrok III.) a dále rozhodl, že České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok IV.).

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně do výroků I., II. a III. odvolání s tím, že okresní soud neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy k prokázání rozhodných skutečností a dále věc nesprávně právně posoudil. Smlouva o převodu vlastnického práva ze dne 6. 2. 1991 není platným právním úkonem, u něhož by registrací Státním notářstvím v Přerově mohlo dojít k převodu vlastnického práva na neteře žalobkyně Janu R. a Jitku R., a to právě pro vadné označení účastníků. I v případě, že by se tato vada dala odstranit výkladem, jak uvádí okresní soud, z provedených důkazů plyne skutečnost, že k účinnosti smlouvy ze dne 6. 2. 1991, kterou mohlo dojít pouze řádnou registrací s náležitě označenými účastníky, nedošlo, ani dojít nemohlo, a to pro vadné označení obdarovaných. Žalobkyně rovněž má zato, že její rodiče nebyli v době uzavření smlouvy pro duševní poruchu schopni platně učinit právní úkon spočívající v převodu vlastnického práva k nemovitostem. Skutečnost, že určitá osoba trpí duševní poruchou, nemusí být vždy zcela zjevná. Argument okresního soudu, že existenci duševní poruchy by zjistila notářka, která smlouvu sepisovala, není relevantní, neboť ta k tomu neměla potřebné znalosti. Soud proto pochybil, pokud odmítl návrh žalobkyně na vypracování znaleckého posudku z oboru psychiatrie, kterým bylo jediné možno prokázat, že rodiče žalobkyně trpěli v době uzavření smlouvy duševní poruchou, která je činila nezpůsobilými k tomuto právnímu úkonu. Okresní soud stěžejní otázku platnosti smlouvy vyřešil v rozporu s ustálenou judikaturou, jež v označení nemovitostí nepřipouští omyly ve smlouvě, stejně jako v označení smluvních stran. Zásadní otázka byla tedy v rozporu s článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, stejně jako s článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod rozhodnuta vadně. Omyl podtrhuje i fakt, že když byla uvedená nulitní darovací smlouva předložena státním notářstvím Katastrálnímu úřadu v Přerově k zápisu nových vlastníků, byla katastrálním úřadem vrácena jako nulitní. Pokud by za toho stavu věci rodiče žalobkyně měli skutečně úmysl nemovitosti darovat, nic jim nebránilo v úpravě smlouvy. Že tak neučinili je důkazem, že rodiče v důsledku své nemoci chtěli vědět, zda obdarovaná po darování nezmění své chování k nim, a to se také stalo. Proto nebyla smlouva řádně opravena a v zákonné lhůtě podle § 60 zákona č. 358/1992 Sb. katastrálnímu úřadu vrácena. Až v prosinci 1992 byla smlouva nezákonným způsobem falšována a předložena katastrálnímu úřadu k zápisu vlastníků. Na základě zfalšované darovací listiny byly nemovitosti již dvakrát převedeny na jiné majitele. Listina na katastrálním úřadu má razítko a podpis státního notáře s výslovným tvrzením „tato kopie je shodná s prvopisem darovací smlouvy uloženým u Státního notářství na Okresním soudě v Přerově“, což není pravda. Na katastrálním úřadu leží darovací smlouva jiného znění, než je u státního notářství. Rodiče žalobkyně Zdeněk R. a Marie R. nikdy darovací smlouvu ve znění údajné kopie na katastrálním úřadě nepodepsali. Z nulitní a zfalšované darovací smlouvy nelze dovodit žádný právní převod, proto skutečnými vlastníky zůstávají rodiče žalobkyně, respektive dědicové. Žalobkyně pak odkazuje na rozhodnutí NS ČR pod sp. zn. 22Cdo 555/2008 ze dne 12. 8. 2009, z něhož vyplývá, že jde-li o právní úkon, pro který je pod sankcí neplatnosti stanovena písemná forma, musí být určitost projevu vůle dána obsahem listiny, na níž je zaznamenána. Nestačí, že účastníkům právního úkonu je jasné, co je předmětem smlouvy, není-li to seznatelné z jejího textu. Žalovaným bylo

od počátku známo, že vlastnictví neteří žalobkyně zpochybňuje, a je to uvedeno i v citované kupní smlouvě. Žalobkyně již v řízení před okresním soudem poukazovala na nezpůsobilost dárců uzavřít darovací smlouvu, tím se okresní soud odmítl zabývat. Notářský zápis byl opravován v rozporu se zákonem, k tomu žalobkyně navrhla vyžádání zprávy, což však okresní soud odmítl.

Žalobci se k odvolání vyjádřili tak, že jsou přesvědčeni o tom, že darovací smlouva z 6. 2. 1991 je platným právním úkonem, na základě jehož došlo k převodu vlastnického práva na Janu R. a Jitku R., kdy tuto skutečnost potvrdil i soud prvního stupně. Zde se žalovaní ztotožňují i se závěrem soudu prvního stupně, že neexistují pochybnosti o určitosti a srozumitelnosti daného právního úkonu. Důkaz znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se jeví jako zcela zbytečný. Žalovaní dále odkazují na svá podání učiněná v řízení a navrhují potvrzení rozsudku okresního soudu v plném rozsahu.

Po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou k tomuto úkonu oprávněnou, přezkoumal krajský soud rozsudek okresního soudu v napadených výrocích I., II. a III. a závislém výroku IV., jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, s důrazem na uplatněné odvolací důvody v režimu neúplné apelace (§ 206, § 212a o. s. ř.), a po provedení odvolacího řízení dospívá k závěru, že odvolání vyhovět nelze.

Žalobkyně se domáhá určení dle § 80 písm. c) o. s. ř., že její rodiče Zdeněk R. a Marie R. byli spoluvlastníky nemovitostí k určeným spoluvlastnickým podílům ke dni své smrti, a to Zdeněk R. ke dni 14. 8. 1991 a Marie R. ke dni 6. 8. 2002. Žalobkyně se tedy jako dědička po zůstavitelích domáhá určení jejich vlastnictví ke dni smrti s tím, že darovací smlouva, kterou měli vlastnictví pozbyt, je absolutně neplatná. Je možno konstatovat, že dědic má zásadně naléhavý právní zájem na určení podle § 80 písm. c) o. s. ř., že určitá věc, nebo právo byla ke dni smrti zůstavitele jeho vlastnictvím (srov. např. rozh. NS ČR pod sp. zn. 30Cdo 2674/2007).

Je však třeba současně vycházet z toho, že zanechá-li zůstavitel více dědiců a nebylo-li dědictví mezi nimi vypořádáno ohledně věcí, o kterou jde v občanském soudním řízení s jinou osobou, a byla-li příčinou tohoto stavu skutečnost, že v dědickém řízení nebyl tento majetek znám, jsou až do vypořádání dědictví ohledně této věci všichni dědicové považováni za vlastníky věci; z právních úkonů týkajících se této věci jsou oprávněni a povinni vůči jiným osobám společně a nerozdílně, přičemž jejich dědický podíl vyjadřuje míru, jakou se navzájem podílejí na těchto právech a povinnostech, a v řízení, v němž jde o tuto věc, mají postavení nerozlučných společníků (srovnej rozhodnutí NS ČR pod sp. zn. 21Cdo 1820/99). Z toho je pak třeba dále dovodit, že ve sporu, zda tu bylo či nebylo vlastnické právo zůstavitele k uvedeným nemovitostem ke dni smrti, se řízení musí účastnit všichni dědicové (srovnej např. rozhodnutí NS ČR pod sp. zn. 30Cdo 2674/2007).

Z dědických spisů Okresního soudu v Přerově sp. zn. D 1205/2002 a sp. zn. 1D 1378/91 má krajský soud za prokázáno, že v dědickém řízení po zůstaviteli RNDr. Zdeňku R., zemřelém dne 14. 8. 1991 byli k dědictví povoláni dědicové ze závěti, a to zůstavitelova manželka Marie R. a zůstavitelovy děti Mgr. Hana N. a Ing. Jan R., přičemž dědicové dědictví neodmítli a ve věci bylo rozhodnuto rozhodnutím Státního notářství v Přerově ze dne 4. 3. 1992, č. j. 5D 1378/91-14, kterým státní notářství určilo obecnou cenu dědictví, čistou hodnotu dědictví a vypořádalo dědictví ve smyslu zanechané závěti z 10. 6. 1989 mezi závětními dědici tak, že celé dědictví po zůstaviteli sestávající z hotovosti z vypořádaného bezpodílového spoluvlastnictví ve výši 750 Kčs a nároku zůstavitele na odškodnění z důvodu soudní rehabilitace dle zákona 119/90 Sb. (hodnota nároku ve státních dluhopisech v celkové hodnotě

392.000 Kčs a hodnota nároku v hotovosti ve výši 7.500 Kčs) nabyli závětní dědicové tak, že pozůstalá manželka Marie R. nabyla polovinu a pozůstalí potomci Mgr. Hana N. a Ing. Jan R. nabyli každý jednu čtvrtinu. Toto rozhodnutí nabylo právní moci 4. 3. 1992. V řízení o dědictví po Marii R. zemřelé dne 6. 8. 2002 pak byli povoláni k dědictví dva dědicové ze zákona, a to potomci Mgr. Hana N. a Ing. Jan R., kteří dědictví neodmítli a v řízení o dědictví bylo rozhodnuto usnesením Okresního soudu v Přerově ze dne 11. 1. 2005, č. j. D 1205/2002-56, kterým okresní soud určil obvyklou cenu dědictví, výši dluhů, čistou hodnotu dědictví a schválil dohodu dědiců o vypořádání dědictví, přičemž z dědictví po zůstavitelce, a to peněžní hotovost ve výši 9.200 Kč, daňový přeplatek ve výši 158 Kč, zůstatek na vkladních knížkách s názvem Marie R., zůstatek na účtu u Komerční banky, pomník a hrobové příslušenství, pračku Filco, televizor Sony, lednici s mrazákem a šicí stroj, nabyla pozůstalá dcera Mgr. Hana N. s povinností vyplatit na dědický podíl svému bratrovi, pozůstalému synu Ing. Janu R. částku ve výši 15.000 Kč. Dále Jan R. nabyl vrácenou částku z dovolené. Bytové zařízení, šatstvo nabyli oba dědicové rovným dílem. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10. 2. 2005.

Ze shora uvedených dědických spisů tedy vyplývá, že předmětné nemovitosti nebyly projednány v řízení o dědictví po zůstavitelích Zdeňku R. a Marii R., přičemž v obou dědických řízeních bylo povoláno více dědiců. Všichni dědicové (respektive jejich nástupci) nejsou však účastníci tohoto řízení, a již z tohoto důvodu nemůže být žalobě vyhověno. Pokud žalobkyně uváděla, že její bratr Ing. Jan R. se dědictví vzdal, respektive dědictví odmítl, pak tato skutečnost je vyvrácena obsahem dědických spisů. Ani eventuelní rozpor mezi zájmy žalobkyně a dalšího dědice Ing. Jana R. nemění nic na tom, že Ing. Jan R. musí být účastníkem řízení tak, aby byly splněny předpoklady pro vyhovění žalobě, přičemž není nezbytně nutné, aby se dědicové účastnili řízení na jedné straně. Uvedené určení za daného okruhu účastníků by ostatně nezavazovalo všechny dědice a na základě takového rozhodnutí s ohledem na § 175k odst. 3 o. s. ř. by tedy nebylo závazně pro všechny dědice vyřešeno, zda je třeba předmětné nemovitosti v dědickém řízení projednat.

Žaloba tak nemůže být tedy již z tohoto důvodu úspěšná, neboť nejsou splněny tyto základní předpoklady pro vyhovění požadované určovací žalobě, když se řízení neúčastní všichni dědicové. Není se tedy třeba dále věcně zabývat tím, zda zůstavitelé byli ke dni své smrti spoluvlastníky k určeným spoluvlastnickým podílům, a tedy ani otázkou platnosti předmětné darovací smlouvy.

Další navržené důkazy tak nebylo třeba v řízení provádět už z toho důvodu, že jsou z hlediska uvedených závěrů bez významu.

Krajský soud proto, třebaže veden jinými důvody, napadený rozsudek okresního soudu jako ve výroku věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.), a to včetně obsahově správných výroků o nákladech řízení.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř., kdy žalovaní měli v odvolacím řízení plný úspěch, a mají právo na náhradu nákladů řízení, které sestávají z paušální odměny za právní zastoupení dle § 5 písm. b) a § 19a vyhlášky č. 484/2000 Sb. ve výši 26.000 Kč (20.000 Kč, zvýšených o 30 % za zastupování dvou účastníků, tj. 26.000 Kč), k tomu pak 2x režijní paušál po 300 Kč a dále cestovní výdaje na cestě Brno – Olomouc a zpět 2x 80 Kč při použití vozidla se spotřebou 5,8 litru na 100 km a ceně benzínu natural 95 31,60 Kč, tj. za pohonné hmoty 293,25 Kč a náhrada za použití vozidla 160 km po 3,70 Kč, tj. 592 Kč, celkem jízdné 885,25 Kč, k tomu pak náhrada

za promeškaný čas za 4 půlhodiny na cestě Brno-Olomouc a zpět, tj. 27.885 Kč a k tomu pak 20% DPH, tj. celkem 33.462 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **je** dovolání přípustné ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Přerově k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

V Olomouci dne 26. ledna 2012

Mgr. Jaromír Synek
pověřený člen senátu

Za správnost vyhotovení:
Marie Libičová

Mgr. Karla **Musilová v. r.**
předsedkyně senátu